

Memo

Aan: J.G.M. Alders, A.C. Pleyte en J. Kleine

Van: 5.1.2e J. de Boer

Datum: 14 september 2015

Onderwerp: Vergoeding kosten provincie en gemeenten

Beslispunten:

1. Instemmen met de voorgestelde aanpak van de verschillende fasen.

De stad (en regio) verwacht een proactieve rol van de NCG om partijen bij elkaar te brengen en dit snel op te lossen. Zoals in de aanleiding al staat, is dit urgent. Dat de NCG voor 1 juli niet bestond, doet er daarbij niet toe. De NCG is niet in alle gevallen de betaler, maar wel de coördinator. Graag voor alle fasen regie pakken.

2. De afweging of de NCG bijdraagt in de fase tot 1 juli 2015 pas te maken als helder is dat er sprake is van onderbesteding (uiterlijk in oktober 2015 vast te stellen).

Het is inderdaad een regeling tussen EZ en regio. Het zou mooi zijn als er budget gevonden wordt, maar ik beschouw dat wel als een EZ-intern gebeuren. De claim aan EZ ligt er (nu tot 1 mei, straks tot 1 september), dat is het gezamenlijke onderzoek met bepaalde afspraken daarin en dat willen we vergoed hebben. (daarbij opmerkend dat stad tot 1 mei meer dan 10% korting hanteert (130k))

3. De inventarisatie voor de periode 1 juli t/m 1 september 2015 te starten conform het format waar overeenstemming over is met de provincie en gemeenten.

En de maanden mei en juni dan? Werken volgens format kan prima, uitgaande van feitelijke kosten voor inhuur.

4. Afhankelijk van de uitkomst van deze inventarisatie een afweging te maken hoe om te gaan met het in rekening brengen van externen en de afwijkende tariefstelling van de gemeente Groningen.

Dit wekt in de regio niet veel vertrouwen. Kennelijk is er een plafond waarbinnen het moeten blijven. Dat had je dan vooraf willen weten, dan had je nog ja of nee kunnen zeggen. Geeft eens te meer aan dat er duidelijkheid moet komen.

5. De werkhypothese (1fte per gemeente/provincie, legesbenadering en overleg over financiële huishouding met ministeries van EZ en BZK faciliteren voor de fase na 1 september) voorlopig te hanteren en hiervoor de benodigde acties uit te zetten.

Ook hier een veel proactievare (regie) rol van de NCG om overheden bij elkaar te zetten en een goede structuurafpraak te maken op korte termijn. En ook deze werkhypothese klinkt als een dictaat van bovenaf. En natuurlijk, de vergoedingen die vanuit leges komen, worden niet nog eens binnengehaald. Het gaat om de netto realistische kosten (waarmee het optredend nadeel voor lokale overheden kan worden weggehaald).

Aanleiding

Gemeenten en provincie geven aan dat vergoeding voor hun inzet rond de aardbevingsproblematiek urgent is (o.a. vanwege de op te stellen begrotingen en accountantscontroles voor de gemeentelijke en provinciale jaarrekening). De NCG merkt dat in toenemende mate dit thema terugkomt in zijn dagelijks werk (o.a. afnemende bereidwilligheid om flexibel mee te werken vanuit de verschillende organisaties en het sturen van rekeningen).

Fasering en rolopvatting vanuit de NCG

In het aanvullend bestuurlijk akkoord is in februari 2015 afgesproken dat er een gezamenlijk onderzoek komt naar effecten van de gaswinning op de financiële huishouding van overheden in het getroffen gebied: *Daarom zal een gezamenlijk onderzoek worden verricht naar de effecten van de gaswinning op de financiële huishouding van gemeenten, provincie en waterschappen in het gebied, dat moet leiden tot aanbevelingen en maatregelen om optredend nadeel voor lokale en regionale overheden weg te nemen*

Vooralsnog hanteren we de volgende fasering:

1) voor 1 juli 2015 was er geen NCG doet er niet toe. En we hebben tot 1 mei gedeclareerd. Dat ligt er met een korting van Stad. Handiger is om van 1 mei tot 1 september (of 1 oktober) te redeneren.
2) van 1 juli tot 1 september is gewerkt aan het verder invullen van inhoudelijke thema's (verkenningsoopdrachten) en de eigen organisatie van de NCG (bouwteam) het is prima om verkenning en bouwteam apart te doen. Maar daarnaast dus ook nog wel een bon naar EZ. Tenzij alles onder regie/verantwoordelijkheid van NCG gaat, blijven er regietaken decentraal die 'optredend nadeel' zijn.

3) vanaf 1 september 2015 krijgt het meerjarenprogramma vorm, per 1 januari vangt ook de uitvoering aan

Fase tot 1 mei

De provincie en gemeenten hebben een verzoek om vergoeding gedaan voor de zogenaamde historische kosten, aan de minister van Economische Zaken. Het gaat in totaal om een bedrag van 4.8 miljoen euro, over een periode vanaf 2013 tot 1 mei 2015. De kwartiermakers voor de NCG hebben zich op het standpunt gesteld dat historische kosten niet op hun bordje liggen: die zijn al ontstaan voor ze aan de slag gingen. Dat standpunt heeft de NCG vooralsnog ook ingenomen. Ook bij EZ bestaat het beeld dat discussie over de historische kosten gevoerd wordt tussen Rijk/EZ en regio-partijen. Discussies zijn gevoerd. Wij horen niks meer. Dit kan dus afgerekend worden. Als EZ niks doet verwacht ik dat de NCG in actie komt. Voor de periode na 1 juli 2015 voelt de NCG zich verantwoordelijk. Een overweging die de NCG later kan maken is dat - mocht blijken dat er in 2015 sprake zijn van onderbesteding van de begrote middelen van de NCG voor 2015 - dit wordt ingezet om deze in te zetten om de oplossing van de discussie van voor 1 mei 2015 dichterbij te brengen. Bijkomend voordeel is dat de binnen het ministerie zwaar bevochten financiële ruimte t.b.v. de NCG op die manier ten volle wordt benut en er een oplossing wordt gevonden voor een (financieel) probleem dat nu bij de DG Regio ligt.

Voorlopig houden we vast aan de lijn dat de NCG hier geen rol vervult. De afweging of er budgettaire ruimte is in het budget van de NCG voor 2015 maken we in oktober. Als dat zo is dan nemen we de regie op dit onderdeel over. Nee, regie nu nemen.

Fase 1 juli tot 1 september

Na eerdere discussie over de vergoedingssystematiek voor de inzet van gemeenten/provincies rond bouwteam/verkenningsoopdrachten, heeft provincie (op verzoek van de NCG n.a.v. contact met provinciesecretaris Groningen en gemeentesecretaris Delfzijl) nu in overleg met business controller initiatief genomen om tot gezamenlijk verzoek om vergoeding te komen. Dat verzoek richt de provincie aan de NCG. NCG beoordeelt vervolgens hoe daar mee om te gaan. Voor de techniek: zie bijlage 1.

Hierin zitten nog twee discussiepunten:

1. De stad Groningen heeft eerder aangegeven niet uit de voeten te kunnen = een tekort op te lopen met die tarieven voor de inzet van medewerkers bij sec de verkenningsoopdrachten. De factuur van de stad Groningen zal daarom ook een post "resterend tekort" vermelden (naar verwachting tussen de 50.000 en 75.000).
2. Het ministerie is niet op voorhand positief over het vergoeden van externe inhuur die de provincie en gemeenten mogelijk gaan opvoeren. = een straf/boete voor de hogere snelheid die lokale overheden hebben om te doen wat van de overheid verwacht mag worden. Alles onder centrale regie van NCG uitvoeren is waarschijnlijk veel duurder. Decentrale overheden hebben een infrastructuur staan, en zijn daardoor ook goedkoper dan de private markt.

Voorstel is om de inventarisatie af te wachten en op basis daarvan door de NCG een keuze te laten maken hoe om te gaan met deze twee punten. Het lijkt erop dat er een plafond is. Actieve rol pakken. Voor de toekomst heb je dan nog meer ruimte om met elkaar tot een goede oplossing te komen. Hierbij merk ik op dat de begroting 2016 van gemeenten nu ook al bijna zo goed als affgerond zijn, en dat is jammer.

Fase vanaf 1 september 2015

Kijken naar de situatie de komende jaren zou je als startpunt voor het denken van drie typen impact uit kunnen gaan:

- a) nieuwe taken: ontwikkelen van gezamenlijk meerjarenplan, met inbreng rond aardbevingsproblematiek en rond "kansrijk" (economisch perspectief, leefbaarheid)
 - b) intensivering bestaande taken: meer bouw- en woningtoezicht, meer vergunningverlening, meer ingrepen op basis van openbare orde en veiligheid, meer wegafzettingen in verband met werkzaamheden, etc.
 - c) inkomstenderving: lagere inkomsten in kader WOZ door daling woning-waarde
- Voorlopige werkhypothese zou kunnen zijn dat
- a. Deel "kansrijk" is onderdeel van normale afwegingen in kader van inzet algemene uitkering gemeentefonds. Voor 2016 wil de NCG hierin meebewegen door voor de extra inzet hierop 1 fte per overheid (eventueel te koppelen aan omvang) voor beschikbaar te stellen (kosten € 1,2 miljoen). 2016 zal inzicht moeten bieden of deze lumpsum benadering toereikend is. Te kort door de bocht.
 - b. Dit type taken wordt doorgaans deels ja, deels met leges bekostigd. Inzet vanuit de NCG is dat betaling leges onderdeel is van de betaling door NAM rond schade-herstel/preventief versterken.
 - c. Dit betreft uitvoering van het bestuursakkoord. Hierover dient een gesprek met de ministeries van BZK en EZ plaats te vinden. De NCG faciliteert dit gesprek.

Los hiervan rekent de NCG netjes af waar er medewerkers vanuit de gemeenten/provincie worden gedetacheerd bij de NCG. Duidelijkheid over BTW?

BIJLAGE 1

Voorgestelde werkwijze:

1) provincie doet uitvraag aan gemeenten voor factuur voor hun inzet.

2) er is ook een prestatieverklaring nodig: om aan te geven dat inzet ook echt gepleegd is. Vorm: voorzitters werkgroepen bouwteam/trekkers verkenningen geven aan dat medewerkers van gemeenten/provincie uren inzet hebben gepleegd.

3) in format wordt gevraagd naar uren inzet vanuit gemeenten/provincie, in drie categorieën:

- ambtelijke inzet

- ambtelijke inzet waardoor een vervanger aangetrokken moest worden

- inzet van externen

Daarbij hanteert de provincie de tarieven die het Rijk voor inlenen medewerkers van andere overheden toepast, versimpeld tot drie categorieën schaal 9 of lager, schaal 10/11, schaal 12 of hoger. Voor inzet externen feitelijke kosten.

3a) de stad Groningen heeft eerder aangegeven dat een tekort ontstaat niet uit de voeten te kunnen met die tarieven voor de inzet van medewerkers bij sec de verkenningsoopdrachten. De factuur van de stad Groningen zal daarom ook een post "resterend tekort" vermelden.

3b) de gemeenten/provincie die wel akkoord zijn gegaan met de tarief-categorieën kijken met veel belangstelling of de stad een hogere vergoeding zal ontvangen. Het is de vraag in hoeverre dat tot vervolg-claims van de andere gemeenten/provincie zou kunnen leiden.

Stad is op zich wel akkoord met de drie tarieven. Stad berekent ex ante het tekort en geeft dat op. Als andere gemeenten dat ex ante niet kunnen, is dat tekort er dus ook niet en is er dus ook geen vervolg-claim (andere gemeenten moeten dan ook maar ex ante het resterend tekort aangeven).

3c) voor EZ is werken met de tarieven van het Rijk positief. EZ zal niet enthousiast zijn over het betalen van externe inhuur, vanuit zorg om het scheppen van een precedent.

Een breder precedent? Externe inhuur is eigenlijk onderdeel van een werk.

4) provincie slaat nietje door de facturen van provincie en gemeenten en stuurt die op naar NCG

4) NCG besluit over vergoeding gemeenten/provincie Is daar een wettelijke basis voor? Aanvullend bestuursakkoord geeft aan optredend nadeel weg te nemen voor lokale overheden. Dat is het uitgangspunt. Je kunt het dan alleen nog hebben over de methodiek en te hanteren tarieven e.d.